
_ УДК 331.45 Технічні науки.

БЕЗПЕКА ПРАЦІ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Євтушенко О.В.,

*доцент кафедри безпеки життєдіяльності
Національний університет харчових технологій
м. Київ, Україна*

Сірик А.О.,

*старший викладач кафедри безпеки життєдіяльності
Національний університет харчових технологій
м. Київ, Україна*

Охорона праці – ключовий інститут соціальної політики сучасного суспільства, оскільки збереження життя і здоров'я працюючої людини є пріоритетним для будь-якого виду економічної діяльності.

В даний час застосуванням складного технологічного обладнання відрізняються не тільки виробничі підприємства, а й навчальний процес у різноманітних навчальних закладах. Саме тому державний нагляд і контроль за

організацією охорони праці необхідно посилювати, адже успіх діяльності будь-якого підприємства чи закладу багато в чому залежить від суворого дотримання встановлених вимог безпеки, охорони здоров'я працівників і умов праці на робочому місці.

Охорона праці у навчальному закладі є визначальним компонентом забезпечення якості, комфорту і безпеки всіх учасників навчального процесу.

Роботу навчальних закладів з точки зору охорони праці потрібно розглядати в двох напрямках:

- забезпечення безпечного навчального процесу для студентів;
- створення безпечних робочих місць для викладачів та інших осіб,

здіяяних в навчальному процесі.

Офіційні дані Державної служби статистики України за період 2012-2016 роки [1-5] свідчать, що у закладах освіти травми отримали 1289 осіб, з них 179 зі смертельним наслідком. Встановлено, що організаційні та кваліфікаційні фактори у закладах освіти призвели до 80% виробничих травм.

Велика кількість та різноманітність небезпечних матеріалів, що застосовуються при навчанні, в дослідженнях і в процесі виконання різних допоміжних робіт і послуг в учбових закладах, спонукають до розробки заходів з безпеки праці. Тому умови праці в спеціалізованих лабораторіях, наукових центрах, тренажерних установках повинні відповідати вимогам охорони праці та санітарних норм. Небезпека для здоров'я (при відсутності заходів безпеки) не завжди усвідомлюється. Більш того, вона мало визнається високо освіченими вченими, які мають досвід у своїй конкретній роботі, і вони мало звертають уваги на правове регулювання або адміністративний нагляд.

Навчальні заклади можна порівняти з невеликим містом, де населення живе і працює. Природно, що в них так само переплітаються проблеми персоналу і громадської безпеки - з одного боку, і питання професійного здоров'я і заходів безпеки, - з іншого. Щодо конкретних небезпек в навчальних закладах, які можуть впливати на безпеку праці та самопочуття як учнів, так і

викладачів можна віднести а також всіх осіб, задіяних в навчально-виховному процесі:

- в учбових спеціалізованих лабораторіях (в залежності від напряму освіти) - лабораторні хімікати, розчинники, манометри, термометри, барвники, небезпечне сміття; біоматеріали; лазери, мікрохвилі, магніти, електроніка, ультрафіолетове випромінювання та ін.;
- навчальні аудиторії, обладнані комп'ютерною технікою – шум, перенавантаження зорових органів, електромагнітне випромінювання;
- небезпека травмування, загибелі, під час виникнення надзвичайних ситуацій таких, як пожежа, або екстрена евакуація з навчальних приміщень;
- психофізіологічні фактори, що супроводжують навчальний процес.

Список потенційних небезпек в принципі є досить довгим. Він залежить від розміру і природи навчального закладу, пропонованої наукової програми і характеру наукових досліджень.

Крім того, дуже важливо в стінах навчального закладу сформувати у майбутніх керівників (студентів) вдумливе ставлення до питань охорони праці, розуміння цінності людського життя і відповідальності за неї, уважного ставлення до особистої безпеки. Навчальні програми повинні враховувати галузеві особливості та включати характерні для даного виду економічної діяльності правила і норми з охорони праці. Для закріплення отриманих в навчальному закладі теоретичних знань невід'ємною частиною виробничої практики повинно стати вивчення системи управління охороною праці підприємства.

Заходи безпеки повинні органічно вписуватися в наукову задачу - наприклад, шляхом включення відповідної інформації про заходи безпеки і охорони здоров'я в навчальну програму курсу і в керівництва по проведенню наукових робіт для студентів, а також шляхом поширення спеціальної інформації та підготовки службовців з питань заходів безпеки і охорони праці. Особливо важливі - інформація про небезпеки, спеціальна підготовка і контроль за дотриманням заходів безпеки. Спеціальний план реагування на

позаштатну ситуацію або аварію, в разі небезпеки її перетворення в серйозну катастрофу (який розширював би звичайні можливості подолання такої ситуації), допоможе знизити ступінь небезпеки наслідків для здоров'я і підняти рівень безпеки в результаті можливого інциденту.

Література:

1. Калачова І. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2012 році / І. Калачова. – Київ : Держкомстат України, 2013. – 151 с.
 2. Калачова І. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2013 році / І. Калачова. – Київ : Держкомстат України, 2014. – 132 с.
 3. Кармазіна О. О. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2014 році / О. О. Кармазіна. – Київ : Держкомстат України, 2015. – 123 с.
 4. Кармазіна О. О. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2015 році / О. О. Кармазіна. – Київ : Держкомстат України, 2016. – 124 с.
 5. Кармазіна О. О. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2016 році / О. О. Кармазіна. – Київ : Держкомстат України, 2017. – 105 с.
-